

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 335/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátska kancelária Babjak s.r.o., Zvonárska 8, Košice, proti postupu Okresného súdu Trebišov v konaní vedenom pod sp. zn. 2Cn/3/2023 (pôvodne pod sp. zn. 12Cb/7/2019) takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. apríla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2Cn/3/2023 (pôvodne pod sp. zn. 12Cb/7/2019). Súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov a sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie vo výške 7 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh a predloženého súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou doručenou 1. augusta 2017 Okresnému súdu Košice II domáhala proti žalovanej zaplattenia sumy 20 375,32 eur s príslušenstvom z titulu pracovnoprávneho vzťahu a výkonu štatutárneho orgánu. Vo veci bol vydaný platobný rozkaz, proti ktorému podala žalovaná odpor, v ktorom okrem iného namietala proti časti nároku sťažovateľky (výkon štatutárneho orgánu) kauzálnu príslušnosť Okresného súdu Košice II. Tento uznesením zo 6. novembra 2018 vylúčil peňažný nárok sťažovateľky vyplývajúci z výkonu štatutárneho orgánu (vo výške 12 124,44 eur s príslušenstvom) na samostatné konanie (vedené pod sp. zn. 41Cpr/52/2018) a následne vec 23. januára 2019

postúpil Okresnému súdu Michalovce. V dôsledku vylúčenia sudcov Okresného súdu Michalovce bol spor sťažovateľky uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Ncb/2/2019-53 z 28. marca 2019 právoplatným 6. júna 2019 prikázaný okresnému súdu.

3. Vec sťažovateľky bola okresnému súdu postúpená 13. júna 2019 a bola jej v tento deň pridelená sp. zn. 12Cb/7/2019. Dňa 27. júna 2019 okresný súd vyslovil nesúhlas s postúpením veci, ktorý krajský súd uznesením č. k. 4Ncb/5/2019-61 z 11. júla 2019 posúdil ako nedôvodný. Vo veci ako všeobecne miestne príslušný súd ďalej konal okresný súd, ktorý podaním z 8. augusta 2023, dôvodiac novými procesnými predpismi (tzv. súdna mapa), postúpil vec sťažovateľky Mestskému súdu Košice ako kauzálnu príslušnému súdu. Krajský súd uznesením č. k. 3Ncb/10/2023-502 z 28. septembra 2023 rozhodol, že príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie vo veci je okresný súd. Vec sťažovateľky je okresným súdom ďalej vedená pod sp. zn. 2Cn/3/2023.

4. Okresný súd rozsudkom z 1. decembra 2023 žalobu sťažovateľky zamietol, proti čomu podala sťažovateľka 11. marca 2024 odvolanie.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Podanie ústavnej sťažnosti odvodňuje sťažovateľka tým, že napadnuté konanie trvá neprimerane dlhé časové obdobie. Podľa názoru sťažovateľky právna a skutková zložitnosť prejednávanej veci nemohla zapríčiniť neprimeranú dĺžku konania. Celková neprimeraná dĺžka napadnutého konania v zásade nebola zapríčinená konaním strán sporu. Sťažovateľka síce takmer rok po podaní žaloby požiadala Okresný súd Košice II, aby ňou uplatnené nároky rozdelil a nárok týkajúci sa odplaty za výkon funkcie štatutárneho orgánu vylúčil na samostatné konanie, čo malo za následok postúpenie veci, avšak táto skutočnosť nemohla mať zásadný vplyv na celkovú dĺžku konania, a to aj s prihliadnutím na to, že sporové strany sa (do vylúčenia veci na samostatné konanie a postúpenia miestne príslušnému súdu) opakovane vyjadrovali, pričom uvedené bolo riadne použiteľné aj na účely ďalšieho konania. Za hlavnú príčinu porušenia označených práv považuje sťažovateľka nečinnosť a nesústreďený postup okresného súdu v napadnutom konaní.

6. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňuje sťažovateľka *«stavom neistoty vo vzťahu k ňou uplatnenému nároku. Sťažovateľkou uplatnený nárok predstavuje pre túto, vzhľadom k obvyklej výške jej príjmov, nezanedbateľnú sumu. Zároveň, vzhľadom k tomu, že ide o odplatu za výkon jej funkcie ako štatutárneho orgánu, kde má za to, že túto vykonávala riadne a vložila do výkonu tejto práce značné úsilie, pociťuje sťažovateľka zásadnú krivdu v tom, že pre Okresný súd tento jej nárok je tak banálnym a okrajovým, že mu „nevadí“ sa touto záležitosťou zaoberať dlhé roky a tým zásadne oddaľovať poskytnutie rýchlej a účinnej súdnej ochrany sťažovateľke. Uvedené okolnosti v konečnom dôsledku u sťažovateľky spôsobili zníženie dôvery v justíciu až na bod mrazu.»*

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva

na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru priet'ahovým postupom okresného súdu v spore o ňou podanej žalobe.

8. Ústavný súd poznamenáva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd) na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov, a preto aj vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje judikatúru a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno ich namietané porušenie posudzovať v rámci predbežného prerokovania ústavnej s'ťažnosti spoločne (m. m. IV. ÚS 120/2018).

9. Vo svojej rozhodovacej činnosti ústavný súd konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 76/03, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017). Samotným prerokovaním veci na všeobecnom súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (obdobne III. ÚS 127/03, IV. ÚS 221/04).

10. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 35/01, III. ÚS 103/05). Pojem „zbytočné priet'ahy“ je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Len v prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa vyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy, môže vysloviť porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06).

11. Z uvedených východísk vychádzal ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľky a na tento účel si vyžiadal súdny spis, s ktorého obsahom sa dôkladne oboznámil.

12. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že vec s'ťažovateľky bola okresnému súdu postúpená 13. júna 2019 a bola jej pridelená sp. zn. 12Cb/7/2019. Dňa 27. júna 2019 okresný súd vyslovil nesúhlas s postúpením veci, ktorý krajský súd uznesením z 11. júla 2019 posúdil ako nedôvodný a 5. augusta 2019 bol spis vrátený okresnému súdu na ďalšie konanie. Následne okresný súd podaním zo 4. septembra 2019 vyzval s'ťažovateľku na doplnenie jej podania z 10. novembra 2018 na účely splnenia podmienok na rozhodnutie o prípadnej zmene žaloby. Uvedené realizovala s'ťažovateľka podaním doručeným okresnému súdu 10. októbra 2019, avšak nedostatočne, preto okresný súd vyzval s'ťažovateľku opakovane 16. októbra 2019 a 27. novembra 2019 na ďalšie doplnenia, ktoré s'ťažovateľka uskutočnila podaniami doručenými okresnému súdu 22. novembra 2019 a 8. januára 2020. Uvedené podania zaslal okresný súd 14. januára 2020 žalovanej a vyzval ju na vyjadrenie. Žalovaná požiadala o predĺženie lehoty na vyjadrenie, čomu okresný súd vyhovel a lehotu predĺžil do 28. februára 2020, keď mu aj bolo vyjadrenie žalovanej doručené. Následne došlo k obsiahlej vzájomnej výmene vyjadrení strán sporu a predkladaní listinných dôkazov. Dňa 4. marca 2022

určil okresný súd termín pojednávania na 29. apríl 2022 a vyzval sťažovateľku, aby do termínu pojednávania rokovala o uzavretí mimosúdnej dohody, resp. zmiery. Žalovaná podaním z 11. apríla 2022 poukázala na skutočnosť, že konanie vedené na Okresnom súde Košice II na základe žaloby sťažovateľky z titulu pracovnoprávneho vzťahu bolo právoplatne skončené a požiadala o pripojenie celého spisového materiálu, keďže tam uvedené závery sú aplikovateľné aj v napadnutom konaní. Na základe uvedeného okresný súd nariadené pojednávanie zrušil a vyzval sťažovateľku na vyjadrenie k podaniu žalovanej. Vyjadrenie sťažovateľky zo 6. mája 2022 zaslal okresný súd žalovanej, ktorá sa k nemu vyjadrila 31. mája 2022. Následne si okresný súd 19. júla 2022 vyžiadal spis Okresného súdu Košice II sp. zn. 41Cpr/67/2017, avšak ten mu predložený nebol, keďže v ňom prebiehali úkony súvisiace s rozhodovaním o trovách konania. Okresný súd v mesačných intervaloch zisťoval možnosti pripojenia spisu, pričom ten mu bol predložený až 25. januára 2023, čo oznámil stranám sporu s možnosťou doň nahliadnuť. Zároveň určil termín pojednávania na 9. apríl 2023, ktorý bol zrušený z dôvodu kolízie pojednávaní u právneho zástupcu žalovanej. Nový termín určený na 3. máj 2023 bol zrušený z dôvodu osobných prekážok na strane sťažovateľky. Dňa 4. mája 2023 určil okresný súd ďalší termín pojednávania na 14. jún 2023, avšak sťažovateľka si predvolanie (na rozdiel od predchádzajúcich) neprevzala v odbernej lehote a 12. júna 2023 súdu oznámila, že žiada o jeho odročenie z dôvodu nedodržania zákonnej lehoty a z rodinných dôvodov (úmrtie v rodine). Termín určený na 8. september 2023 okresný súd zrušil z dôvodu postúpenia veci Mestskému súdu Košice ako kauzálne príslušnému (bod 3). Po tom, ako krajský súd rozhodol o príslušnosti okresného súdu vec prejednať a rozhodnúť a vec bola vrátená okresnému súdu, ten určil obratom termín pojednávania na 1. december 2023, na ktorom aj rozhodol a žalobu sťažovateľky zamietol. O ňou podanom odvolaní bude rozhodovať odvolací súd.

13. Ústavný súd si je vedomý, že dĺžka napadnutého konania sa javí byť neprimerane dlhá. Okresnému súdu treba vytknúť, že v napadnutom konaní nepostupoval vždy v súlade s požiadavkou na postup súdu bez zbytočných prietáhov. Napadnuté konanie na okresnom súde od postúpenia veci (jún 2019) do doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (apríl 2024) trvá štyri roky a desať mesiacov. Sťažovateľka sa však aktivizovala až po tom, ako okresný súd rozhodol (zatiaľ neprávoplatne), navyše v neprospech sťažovateľky. Počas celkovej dĺžky napadnutého konania sťažovateľka neupozornila súd na vznik prietáhov písomnou alebo telefonickou urgenciou vrátane sťažnosti adresovanej predsedovi súdu. Aj napriek tomu, že judikatúra ústavného súdu, ako aj judikatúra EŠLP nepovažujú sťažnosť predsedovi okresného súdu za účinný prostriedok nápravy, ústavný súd vyčíta sťažovateľke, že sa ani len nepokúsila o odstránenie prietáhov touto formou. Účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 56/08).

14. Zároveň treba podotknúť aj to, že k zrušeniu troch nariadených pojednávaní došlo z dôvodov prekážok na strane strán sporu, raz na strane žalovanej (kolízia pojednávaní) a dvakrát na strane sťažovateľky. Uvedené možno hodnotiť ako objektívne dôvody, ktoré ale je potrebné pričítať v prípade dvoch zrušených pojednávaní na ťarchu sťažovateľky, a nie okresného súdu.

15. Ústavný súd po komplexom posúdení všetkých okolností daného prípadu z hľadiska predmetu konania, správania sťažovateľky a postupu okresného súdu, posudzujúc doterajšiu celkovú dĺžku napadnutého konania na okresnom súde (ktorý už, aj keď neprávoplatne, vo veci rozhodol), a taktiež s poukazom na objektívne sťažujúcu možnosť uskutočnenia pojednávaní v súvislosti

s opatreniami súvisiacimi s koronavírusom (prerušovane v období rokov 2020 až 2022) a na predmet konania, ktorý nepatrí do skupiny taxatívne vymedzených druhov konaní (pri ktorých zákon predpisoval konať, resp. neznesli odklad), ústavný súd uzavrel, že nejde o prieťah v ústavne relevantnej intenzite, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

16. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2024

Libor Duľa
predseda senátu